

Når dagpengene beregnes på grundlag af en timefortjeneste, er det nødvendigt at udarbejde et dagpengemaksimum, der svarer hertil. Som nævnt tilsigter denne ændring at give disse lønmodtagere en forholdsmæssig bedre dagpengedækning set i relation til det konkrete indtægtstab under sygefraværet, således at de gennemsnitligt opnår samme dagpengehjælp, som lønmodtagere med normal arbejdstid.

Indførelse af et »timemaksimum« og ydelse af dagpenge pr. mistet arbejdstime indebærer, at dagpengeydelsen i uger, hvor den sygemeldte lønmodtager skulle arbejde i et større antal timer end det gennemsnitlige timetal pr. uge, overskrider det almindelige dagpengemaksimum pr. uge, medens dagpengeydelsen til gengæld bliver lavere ved sygefravær i uger, hvor timetallet ligger under gennemsnittet pr. uge i den pågældende arbejdsturnus.

5. Dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

Lovforslaget om udvidelse af dagpengeretten under graviditet, barsel- og adoptionsorlov bygger på de gældende principper i dagpengeloven. Lovforslaget skal ses som første fase af ændrede barseldagpengeregler. Dette betyder, at der i næste fase vil blive taget stilling til de øvrige punkter fra fællesudvalgets betænkning om barselorlov. De væsentligste ændringer er følgende:

- 1) Ret til dagpenge i en graviditetsorlov på 4 uger før fødslen.
- 2) Ret til dagpenge i en barselorlov for moderen på 14 uger efter fødslen.
- 3) Dagpengeperiodernes længde er ens for personer med dagpengegivende lønindtægt og dagpengegivende anden erhvervsindtægt, herunder medhjælpende ægtefæller.
- 4) Adoptanter sikres ret til dagpenge i 14 uger efter adoption.

6. Ad 1), 2) og 3). *Ret til dagpenge i 4 uger før fødslen og 14 uger efter for kvinder, der har dagpengegivende indtægt.*

Det foreslås, at kvindelige lønmodtagere, selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende hustruer får ret til dagpenge fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 4 uger til fødslen. Denne periode medregnes ikke som i dag, når kvindens samlede barseldagpengeperiode skal opgøres. Den gældende ordning, hvor der har været afkortet for den periode, hvor kvinden har modtaget barseldagpenge før fødslen, har givet anledning til megen kritik, idet kvinder, der har været hårdt belastet på grund af sygdom m. v. inden fødslen, netop

har haft behov for en rimelig restitutions- og orlovsperiode efter fødslen. Ifølge betænkningen om barselorlov fra fællesudvalget foreslås, at kvinden efter egen vurdering af behov får adgang til at ophøre med erhvervsarbejde de sidste uger i graviditeten. Efter betænkningen er det ikke alene hensynet til den gravide kvinde men i mindst lige så høj grad hensynet til spædbarnets trivsel og senere udvikling, der taler for en aflastning i den gravide kvindes arbejdsvilkår. På baggrund af disse vurderinger synes det hensigtsmæssigt, at der som led i 1. fase af ændrede barseldagpengeydelser gives en adgang til at udbetale dagpenge i en graviditetsorlovsperiode på 4 uger før fødslen.

Udgangspunktet for fastlæggelse af dagpengeperioden i forbindelse med graviditetsorlov er lægens udsagn om det forventede fødselstidspunkt. I de situationer, hvor kvinden føder før det forventede fødselstidspunkt, vil der ikke være mulighed for tilsvarende at forlænge dagpengeperioden på 14 uger efter barnets fødsel. Tilsvarende foreslås, at i det omfang kvinden føder efter det forventede fødselstidspunkt, vil der kunne udbetales barseldagpenge indtil fødslen, selvom kvinden allerede har fået udbetalt dagpenge i 4 uger. Det vil sige, at længden af den samlede dagpengeperiode er afhængig af det faktiske fødselstidspunkt. Kvinder, der har født, vil derfor altid efter de foreslåede regler være berettiget til dagpenge i 14 uger efter fødslen. Dermed vil ingen blive ringere stillet end i dag, hvor en kvinde vil have mulighed for at kunne udnytte hele dagpengeretten i 14 uger efter fødslen. Socialforvaltningen vil kunne modtage oplysning om det faktiske fødselstidspunkt fra folkeregistret.

Der har endvidere været megen kritik af barseldagpengeordningen for selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende hustruer. Efter gældende regler har disse ret til dagpenge i 4 uger efter fødslen. Det er dog almindelig anerkendt, at selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende hustruer har samme behov som lønmodtagere for at være sammen med deres børn umiddelbart efter fødslen. Det foreslås derfor, at selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende hustruer skal have mulighed for at ophøre med erhverv i samme perioder ved at få dækket indtægtstab efter samme regler som foreslået for lønmodtagere. Efter forslaget har selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller derfor helt de samme rettigheder som lønmodtagere, både i relation til dagpenge før og efter fødslen.

7. *Ret til dagpenge i 14 uger for adoptanter.*